

Vyjadrenie predsedu MS Mariána Tkáča k 97. výročiu tragickej smrti M. R. Štefánika

Slovenskí vodcovia zvyknú zomierať mladí a záhadne, 41-ročný Ľudovít Štúr, 39-ročný Milan Rastislav Štefánik tragicky zahynul 4. mája 1919 práve v čase rodiaceho sa nového štátu, ktorému potom veľmi chýbal. Veď ako by vyzeralo Slovensko, ale aj Európa a svet v tridsiatych a štyridsiatych rokoch 20. storočia, keby slovenským politikom a štátnikom bol Štefánik? Bol by mal 59 rokov.

S jeho smrťou sa spájajú otázky bez odpovedí: Musel zomrieť? Keď sa koncom januára 1919 vracal zo Sibíri do Paríža, už boli posty vo vláde rozdelené. Štefánik dal najavo, že má iné plány so štátom Slovákov a Čechov ako Masaryk či Beneš. Chcel byť slovenským viceprezidentom so sídlom v Bratislave. A od Beneša chcel počuť, načo sa použilo 120-tisíc dolárov, ktoré mu na oslobodenie Slovenska poslali americkí Slováci. Beneš nevedel a Štefánik vec uzavrel tak, že doma bude národný súd, pred ktorým sa Beneš zodpovie. Ale Beneš informoval Masaryka: „... se Štefánikem jsem měl konflikt... Je mezi námi konec – myslím úplně“.

V osudnú nedeľu 4. mája pred 97 rokmi vzlietlo z udinského letiska lietadlo na palube so Štefánikom a troma talianskymi letcami. Lietadlo ako symbol vstupu Slovenska do novej epochy, sa však nad bratislavským letiskom náhle zrútilo. A všetci členovia posádky boli na mieste mŕtvi. Niektoré otázky zostávajú dodnes nezodpovedané. Nesmelo vari lietadlo pristáť? Chcel niekto okrem Štefánika úrad slovenského viceprezidenta? Báľ sa niekto „národného súdu“, na ktorom by vyšlo najavo, že Beneš peniaze amerických Slovákov minul na svoje výlety do herní v Monte Carlo, kde vraj spoznal aj svoju manželku Hanu? Prečo sa neunúval na letisku vítať Štefánika jeho spolužiak a vtedy vládca Slovenska Vavro Šrobár? Prečo spolu s francúzskym generálom dal prednosť skalickému rubínu a sadeniu líp v Skalici pred vítaním Štefánika? Veď ten si vzal do lietadla šablú v očakávaní privítacej ceremónie. Prečo nebol na Štefánikovom pohrebe prezident Masaryk, ale len jeho kancelár Šamal?

Tak či onak, slovenskí vodcovia zomierajú mladí a predčasne."

Marián TKÁČ,
predseda Matice slovenskej

V Bratislave, 4 . 5. 2016.